

Κοινωνική - Παιδαγωγική Θεώρηση του Περιεχομένου του Σχολείου.

Θέση - Ρόλος του Δασκάλου

Αγαπητοί συνάδερφοι, συναδέρφισσες,

Σαν δάσκαλοι καλούμαστε να ασκήσουμε στα πλαίσια μιας σχολικής μονάδας, μιας τάξης, παιδαγωγική, σε μαθητές στην πλέον τρυφερή αλλά δημιουργική τους ηλικία. Καλούμαστε δηλαδή να διαμορφώσουμε προσωπικότητες, ελεύθερους ανθρώπους, ελεύθερα μυαλά. Μυαλά που θα έχουν πάνω από όλα τη δυνατότητα να κρίνουν, να επικρίνουν, να διαμορφώνουν το μέλλον τους. Έτσι μας λένε....!!

Με ποια εργαλεία καλούμαστε να παίξουμε το ρόλο μας; Με ποια εργαλεία και μέσα, καλούμαστε να προσφέρουμε στους μαθητές μας τη δυνατότητα να «μορφωθούν», να αναπτύξουν ιδέες πανανθρώπινες, να καλλιεργήσουν αξίες διαχρονικές και συλλογικές, όταν η ίδια η εκπαίδευση διαχωρίζει τους μαθητές ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες της οικογένειάς τους;

Όταν προκειμένου να εξοικονομηθούν χρήματα, τα τμήματα αντί να μικραίνουν σε αριθμό μαθητών, συνεχώς αυξάνονται, έχοντας πλέον σαν όριο τους 28 μαθητές και ίσως αύριο τους 30;

Όταν μέσα σ' αυτούς « στοιβάζονται » αδιακρίτως αλλοδαποί, προσφυγόπουλα, μαθητές με ειδικές μαθησιακές ανάγκες που χρήζουν μιας άλλης εκπαιδευτικής διαδικασίας, αλλά και κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό; Και μένα σαν εκπαιδευτικό του σχολείου τους, με τα **υψηλά οράματα** και τις **βαρύγδουπες λέξεις** περί ελευθερίας και ισότητας, με θέλουν διεκπεραιωτή των στόχων τους.

Με θέλουν να μαθαίνω στους μαθητές να γράφουν αγγελίες, για να αναζητήσουν δουλειά, φαντάζομαι, να τους μαθαίνω να ακολουθούν οδηγίες κατασκευής ή χρήσης συσκευών, αλλά και οδηγίες γενικότερα, ώστε στο μέλλον να γίνουν καλύτεροι χειριστές των μηχανημάτων στα εργοστάσια και βέβαια να μην τους μαθαίνω τίποτα για τα δικαιώματά τους. Την ιστορία πρέπει πια να τους τη διδάσκω επιλεκτικά και περιεκτικά, χωρίς τις αιτίες των γεγονότων και στη γλώσσα μόνο τα απαραίτητα κείμενα, ώστε να διδαχθεί η γραμματική. Η λογοτεχνία, η κουλτούρα μας λείπουν εντελώς. Η

γλωσσική φτώχεια βοηθάει στο να μη σκέφτεται σύνθετα το μυαλό σου.
Αυτό θέλουν!

Και βέβαια οι λέξεις αλλαγή, αγωνιστικότητα, διεκδίκηση, αντίδραση, επαναστατικότητα, δεν πρέπει να υπάρχουν στο λεξιλόγιο ενός δασκάλου, αν θέλει να συνεχίσει να είναι δάσκαλος.

Γι' αυτούς κάθε μαθητής είναι μονάδα προϊόντος, όπως μας έλεγαν κάποτε, δείχνοντας το οργανόγραμμα ενός σχολείου. Το διευθυντή, μας τον έλεγαν μάνατζερ και τη σύνδεση του σχολείου με την κοινωνία, μας την εξηγούσαν σαν σύνδεση του σχολείου με τις επιχειρήσεις, ώστε να έχουμε χορηγούς.

Το σημερινό σχολείο δεν το ενδιαφέρει η ολόπλευρη μόρφωση, η εξέλιξη του μαθητή, αλλά πώς ο μαθητής, σαν αυριανός εργάτης, θα είναι ένα πειθήνιο, άβουλο όργανο στα σχέδια του συστήματος. Ένα ενοχοποιημένο άτομο που το ίδιο αυτό και μόνο θα ευθύνεται για το ότι είναι άνεργος ή απολυμένος, αλλά και για την περιβαλλοντική καταστροφή του πλανήτη, αφού πέταγε το χαρτάκι της τσίχλας στο δρόμο ή στην παραλία και σπαταλούσε το νερό.

Γι' αυτό το σημερινό σχολείο κατηγοριοποιεί τους μαθητές σε καλούς και κακούς, λες και το θέμα είναι γενετικό και γονιδιακής δομής, τους κατηγοριοποιεί σε άτομα με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες και άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Σε μια ταξική κοινωνία, όπως αυτή του σύγχρονου σχολείου, οι μαθητές κουβαλάνε στο σχολείο την ταξική και μορφωτική ανισότητα που βιώνουν στην υπόλοιπη ζωή τους. Οι μαθητές δεν έχουν τις ίδιες ευκαιρίες, γιατί δεν ξεκινούν από τις ίδιες αφετηρίες. Και γι' αυτούς με τις μαθησιακές δυσκολίες, όταν είναι τέτοιες και όχι αποτέλεσμα της ταξικής τους θέσης, μέσα στα τμήματα των 28 μαθητών, χωρίς καμιά βοήθεια ή με την υποτυπωδώς λειτουργούσα τάξη ένταξης ή την παράλληλη στήριξη, χάνονται σε αισθήματα ενοχής, τόσο οι μαθητές, όσο και οι δάσκαλοι που δεν καταφέρνουν να εφαρμόσουν πρόγραμμα εξατομικευμένης διδασκαλίας, όπως πολύ απλά συστήνουν οι σύμβουλοι.

Και τα πράγμα τα γίνονται ακόμα χειρότερα για το δάσκαλο, γιατί οφείλει, αν είναι «άξιος» να φέρει σε πέρας όσο περισσότερα δήθεν «καινοτόμα» προγράμματα μπορεί. Να γεμίσει ο φάκελος. Στόχος η αξιολόγηση που θα έρθει. Συνάδερφοι, πλανάται όποιος νομίζει ότι θα ξεφύγει από τη μέγγενη

των κριτηρίων της αξιολόγησης. Πάντα κάπου θα υπολειπόμαστε του «άριστου» δασκάλου, γιατί αυτό θέλουν και επιδιώκουν. Εκτός των άλλων και τον στείρο ανταγωνισμό μεταξύ μας, «Διαίρει και βασίλευε». Ο στόχος έχει επιτευχθεί. Μαθητές και δάσκαλοι άτομα ενοχικά με ακόμα χαμηλότερη αυτοεκτίμηση. Έτσι εύκολα μέσω της εκπαίδευσης και των υποταγμένων εκπαιδευτικών το σύστημα μπορεί να αναπαράγει την κυρίαρχη ιδεολογία του.

Εμείς οι δάσκαλοι πρέπει να αρνηθούμε το ρόλο του διαμεσολαβητή. Πρέπει να δουλεύουμε ως πραγματικά καινοτόμοι παιδαγωγοί. Πρέπει να επιδιώκουμε ώστε τα προγράμματα και τα βιβλία, αλλά και αυτά που διδάσκουμε, μέσα στις δυνατότητες που μας δίνονται, αλλά και ξεπερνώντας τις, να είναι τέτοια που να συμβάλλουν στη επιστημονική θεώρηση της φυσικής και κοινωνικής πραγματικότητας, ώστε να δημιουργήσουμε ανθρώπους ικανούς να πάρουν την τύχη στα χέρια τους.

Αυτό είναι το χρέος στους σημερινούς μαθητές, τους αυριανούς πολίτες, γιατί το σχολείο είναι άμεσα συνδεδεμένο με την αλλαγή της κοινωνίας και των δομών της. Το χρέος του σημερινού δασκάλου είναι να είναι «ο ανυπάκουος του συστήματος».

Ρέππα Βασιλική

δασκάλα Δημοτικού Σχολείου Αγίου Αδριανού

Ναύπλιο